

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Mieście i Gminie Sztum
na lata 2024-2030 za rok 2024,
w tym z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Sztumie

Sztum, marzec 2025 r.

I. WSTĘP

W związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej powstał „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście i Gminie Sztum na lata 2024-2030”, uchwalony Uchwałą Nr LXVII.595.2024 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 27 marca 2024 roku.

Zgodnie z postanowieniami Programu, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedłoży sprawozdanie roczne Burmistrzowi Miasta i Gminy Sztum oraz Radzie Miejskiej w Sztumie corocznie do końca I kwartału następnego roku. W związku z tym poniżej przedstawione zostało sprawozdanie dotyczące realizacji założonych w Programie celów w 2024 roku.

II. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielenie wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w Mieście i Gminie Sztum.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE

Obszar 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunek działań:

1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej.

1.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy domowej – 1.

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.

Rodzaje działań:

1.2.1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych.

Wskaźniki:

- liczba ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych – 36.

Kierunek działań:

1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.

Rodzaje działań:

1.3.1. Prowadzenie poradnictwa w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.

Wskaźniki:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej – 2,

- liczba osób, którym udzielono porady – 23,

- liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej – 0.

Kierunek działań:

1.4. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Rodzaje działań:

1.4.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej – 1.

Obszar 2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej.

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Kierunek działań:

2.1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego

Wskaźniki:

- liczba zespołów interdyscyplinarnych – 1,
- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego – 6.

Rodzaje działań:

2.1.2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych

Wskaźniki:

- liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych – 38,
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych – 13,
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie – 25.

2.1.3. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej – 0.

Kierunek działań:

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Rodzaje działań:

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych - 4.

2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych – 0,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych – 0.

Kierunek działań:

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

Rodzaje działań:

2.3.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę – 38,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy – 8,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty” – 6,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” – 64,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej – 16,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy psychicznej – 26,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy ekonomicznej – 2,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem wykorzystania seksualnego – 0,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy – 1,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C” – 26,

2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji – 53,
- liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej – 3,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia – 0,
- liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych – 0.

2.3.3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne.

Wskaźniki:

- liczba punktów konsultacyjnych – 1.
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych – 5.

2.3.4. Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk – 0,
- liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej – 0,

- liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej – 0,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – 0,
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony – 0,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony – 0.

2.3.5. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.

Wskaźniki:

- liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej – 1,
- liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej – 0.

Kierunek działań:

2.4. Monitorowanie działań pomocowych.

Rodzaje działań:

2.4.1. Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej – 13,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań – 9,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” – 22,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała – 0.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunek działań:

3.1. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej.

Rodzaje działań:

3.2.1. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” – 38,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D” – 21,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową – 10,
- liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową – 0,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia – 3,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania – 7,

3.2.2. Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia – 1,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość – 2,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej – 2,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie – 2.

3.2.3. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.

Wskaźniki:

- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy) – 0,
- liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b Kk – 0,
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy domowej – 0,
- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc – 0.

Kierunek działań:

3.3. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową lub psychologicznoterapeutycznymi dla osób stosujących przemoc domową.

Rodzaje działań:

3.3.1. Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.

Wskaźniki:

- liczba programów edukacyjnych lub/i wspierających realizowanych w gminie – 0,
- liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową – 0, liczba osób skierowanych do programu realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – 5, ukończono 0.

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działanie z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunek działań:

4.1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Rodzaje działań:

4.1.1. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.

Wskaźniki:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego – 174,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych – 0,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych – 0.

IV. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZI.

1) Zarządzeniem Nr 89.2023 Burmistrza Miasta i Gminy Sztum z dnia 14 września 2023 r. został powołany skład Zespołu Interdyscyplinarnego. W dniu 20 stycznia 2025 r. zmieniono skład osobowy Zespołu z uwagi na zmianę przedstawiciela American Heart of Poland, Szpital Polski w Sztumie.

2) Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Miasta i Gminy Sztum.

W skład Zespołu wchodzi 11 osób, w tym przedstawiciele:

- a) Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie – 1 osoba
- b) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie – 1 osoba
- c) Miejsko-Gminnego Zespołu Oświaty w Sztumie – 1 osoba
- d) Starostwa Powiatowego w Sztumie – 1 osoba
- e) Komendy Powiatowej Policji w Sztumie – 1 osoba
- f) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie – 1 osoba
- g) American Heart of Poland, Szpital Polski w Sztumie – 1 osoba
- h) Sądu Rejonowego w Kwidzynie – 2 osoby
- i) Prokuratury Rejonowej w Kwidzynie – 1 osoba
- j) Zakładu Karnego w Sztumie – 1 osoba

Członkowie ZI działają na podstawie wyżej wymienionej uchwały, Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Sztum w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Sztumie, porozumień zawartych między Burmistrzem Miasta i Gminy Sztum a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewnia Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie.

3) Do zadań ZI należy:

- a) diagnozowanie zjawiska przemocy domowej,
 - b) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej,
 - c) inicjowanie działań w stosunku do osób doświadczających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową,
 - d) monitorowanie procedury „Niebieskie karty”.
- 4) W 2024 r. odbyło się 6 posiedzeń ZI.

Podsumowanie:

Zadania zapisane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście i Gminie Sztum na lata 2024-2030 podejmowane były w 2024 r. przez wszystkie podmioty i instytucje zaangażowane w jego realizację. Określone w nim zadania i cele szczegółowe były realizowane z wysoką starannością. Rok 2024 można ocenić jako czas dalszych intensywnych działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Wśród najważniejszych warto wskazać kontynuację realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Skuteczna pomoc osobom dotkniętym przemocą domową możliwa jest tylko w przypadku zintegrowanego działania różnych służb i instytucji. Charakter i specyfika problemu przemocy domowej powodują, że tylko jasne procedury i podejmowane sprawnie działania poszczególnych podmiotów są w stanie zapewnić szybką, kompleksową i profesjonalną pomoc zarówno osobom dotkniętym przemocą domową, jak i osobom stosującym przemoc. Profesjonalna pomoc świadczona w 2024 roku to przede wszystkim pomoc osobom dotkniętym przemocą domową (m.in. poradnictwo prawne, psychologiczne i terapeutyczne). Dzięki profesjonalnemu poradnictwu można stwierdzić, że działania o tym charakterze zmniejszyły poczucie osamotnienia i bezradności wielu osób zgłaszających się po pomoc, co oznacza, że zniwelowały zagrożenie ich wykluczeniem społecznym. Warto podkreślić, że powołanie ZI usystematyzowało działania dla poszczególnych podmiotów realizujących procedurę, co przyczyniło się do wzrostu odpowiedzialności za podejmowane działania i dało możliwość dokonywania prawidłowej oceny, zwiększając tym samym skuteczność udzielanej pomocy. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta i gminy Sztum realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach. Na terenie Miasta Sztum funkcjonuje szeroko rozwinięta sieć instytucji zapewniających wszechstronną, profesjonalną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Podejmowane są liczne działania profilaktyczno – edukacyjne. Decyzje podejmowane podczas spotkań ZI przyczyniły się do poprawy współpracy między poszczególnymi elementami systemu.